

Liikunta

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 7–9

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet.

Liikunnan arviointi perustuu fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2–6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7–10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Move!-mittausten tuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteina. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä siten, että oppilailla on mahdollisuus osoittaa parasta osaamistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona liikunnan opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvatun tuntijaon mukaisesti. Päätösarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut liikunnan oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt liikunnan oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päätösarvosana on liikunnan oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan liikunnan oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päätösarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman

suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy liikunnan oppimäärän päättöarviointiin ja siitä muodostettavaan päättöarvosanaan.

Liikunnassa osaaminen kertyy kumuloituvasti aikaisemman osaamisen jatkoksi. Päättöarvioinnin kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempään arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Fyysinen toimintakyky							
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelee aktiivisesti.	Fyysinen aktiivisuus ja yrittäminen	Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden liikuntatuntien toimintaan.	Oppilas osallistuu liikuntatunneille ja kokeilee erilaisia liikuntamuotoja.	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.	Oppilas osallistuu aktiivisesti ja harjoittelee opetettuja liikuntamuotoja.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Oppilas havainnoi itseään ja ympäristöään eri aistien avulla ja tekee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas osaa kertoa joitain havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana omassa toiminnassaan.	Oppilas ymmärtää ja osaa kertoa tekemiään havaintoja sekä yhdistää niitä toimintansa.	Oppilas tekee havaintojen pohjalta useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	Oppilas valitsee tarkoituksenmukaisia havaintoja ratkaisun teon perustaksi, pystyy perustelemaan ratkaisunsa ja sopeuttaa liikkumistaan niiden mukaan.
T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Oppilas kehittää tasapaino- ja liikkumistaitojaan erilaisissa oppimisympäristöissä.	Motoriset perustaidot (tasapaino- ja liikkumistaidot) eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja opetuksissa liikuntamuodoissa.

T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitojaan erilaisissa oppimisympäristöissä.	Motoriset perustaidot (välineenkäsittelytaidot) eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja joissakin opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.	Oppilas käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja opetuksissa liikuntamuodoissa.
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Oppilas arvioi, ylläpitää ja kehittää fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan.	Fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	Oppilas osaa kertoa joitain fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointimenetelmiä ja toisen ohjauksessa harjoittaa ominaisuuksiaan.	Oppilas osaa kertoa ja valita erilaisten fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointiin soveltuvia menetelmiä ja harjoittaa omatoimisesti joitain fyysisiä ominaisuuksiaan.	Oppilas osaa arvioida fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta.	Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan ja tunnistamisen perusteella osaa ylläpitää ja kehittää fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan.

T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja , jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Oppilas vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoj aan.	Uima- ja vesipelastustaid ot	Oppilas osaa uida 10 m.	Oppilas ui 50 m käyttäen kahta uintitapaa ja sukeltaa 5 m.	Oppilas osaa uida*, pelastautua ja pelastaa vedestä (*Pohjoismaisen uimataidon kriteeri).	Oppilas osaa uida sujuvasti kahdella uintitavalla sekä pelastautua ja pelastaa vedestä eri tavoilla.
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Oppilas toimii tunneilla turvallisesti ja asiallisesti.	Toiminnan turvallisuus liikuntatunneilla	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan turvallisesti ja asiallisesti, sekä toimii ja varustautuu yleensä ohjeiden mukaan.	Oppilas ymmärtää turvallisuuden liittyviä riskitekijöitä ja toimii tunnilla turvallisesti sekä varustautuu asiallisesti.	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla .	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti sekä edistää turvallisuutta liikuntatunneilla.
Sosiaalinen toimintakyky							
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen	S2	Oppilas työskentelee kaikkien kanssa ja pystyy säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa.	Tunne- ja vuorovaikutustaid ot sekä työskentelytaido t	Oppilas työskentelee valikoimiensa ihmisten kanssa sekä säätelee toimintaansa ja tunneilmaisuaan niin, että pystyy toimimaan liikuntatilanteissa	Oppilas työskentelee kaikkien kanssa.	Oppilas työskentelee eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla ja toiset huomioon ottaen.	Oppilas työskentelee kaikkien kanssa ja edistää ryhmän toimintaa ja oppimista.

				muiden kanssa.			
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Oppilas toimii reilun pelin periaatteiden mukaisesti ja ottaa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista .	Vastuun kanto yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas osaa kertoa reilun pelin periaatteita ja kantaa satunnaisesti vastuuta yhteisistä oppimistilanteista .	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja antaa muille työrauhan.	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa ottavansa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	Oppilas kantaa vastuuta yhteisestä toiminnasta ja edistää sitä.
Psyykinen toimintakyky							
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Oppilas ottaa vastuuta omasta toiminnastaan ja osaa työskennellä itsenäisesti.	Itsenäisen työskentelyn taidot	Oppilas osaa kertoa, miten voi ottaa vastuuta omasta toiminnasta, ja toimii opettajan ohjaamana.	Oppilas ottaa vastuuta omasta toiminnastaan ja osaa työskennellä ajoittain itsenäisesti.	Oppilas työskentelee yleensä vastuullisesti ja itsenäisesti.	Oppilas työskentelee vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3			<i>Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilas oppii pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>			
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Oppilas oppii ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkityksestä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille.		<i>Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilas oppii pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>			
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja	S3	Oppilas oppii löytämään itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia.		<i>Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilas oppii pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>			

virikistystä tuottavia liikuntaharrastuksi a							